

WYPEŁNIA ZDAJĄCY

KOD

--	--	--

PESEL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Egzamin maturalny

Formuła 2023

JĘZYK POLSKI

ARKUSZ
1

Poziom podstawowy Część 1. i 2.

DATA:

GODZINA ROZPOCZĘCIA:

CZAS TRWANIA: **240 minut**

(łącznie na napisanie części 1., 2. i 3.)

LICZBA PUNKTÓW DO UZYSKANIA ZA CZĘŚĆ 1. i 2.: **25**

Przed rozpoczęciem pracy z arkuszem egzaminacyjnym

1. Sprawdź, czy nauczyciel przekazał Ci **dwa właściwe arkusze egzaminacyjne**, tj. arkusze we **właściwej formule**, z **właściwego przedmiotu** na **właściwym poziomie**, oznaczone **1** i **2** – jeden z testami, drugi z wypracowaniem.
2. Jeżeli przekazano Ci **niewłaściwe** arkusze – natychmiast zgłoś to nauczycielowi. Nie rozrywaj banderol.
3. Jeżeli przekazano Ci **właściwe** arkusze – rozerwij banderole po otrzymaniu takiego polecenia od nauczyciela. Zapoznaj się z instrukcją na stronie 2.

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy ten arkusz egzaminacyjny z częściami 1. i 2. (testami) zawiera ... stron (zadania ...). Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Na pierwszej stronie oraz na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
3. Odpowiedzi zapisz w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu.
4. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
5. Nie wpisuj żadnych znaków w tabelkach przeznaczonych dla egzaminatora. Tabelki są umieszczone na marginesie przy każdym zadaniu.
6. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
7. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.

**Zadania egzaminacyjne są wydrukowane
na następnych stronach.**

Część 1. Test Język polski w użyciu

Przeczytaj uważnie teksty, a następnie wykonaj zadania umieszczone pod nimi. Odpowiadaj **tylko na podstawie tekstów** i tylko **własnymi słowami** – chyba że w zadaniu polecono inaczej. Udzielaj tytułu odpowiedzi, o ile Cię poproszono.

Tekst 1.

Wioletta Maciążek

Ministra jako gościni w programie psycholożki, czyli jak ośmieszyć zamiast równouprawnić

Jestem kobietą współczesną, wykształconą, pracującą, a nawet samowystarczalną pod względem finansowym. Od lat bez problemu pokonuję szczeble awansu zawodowego, otrzymuję podwyżki, w końcu dopracowałam się nawet kierowniczego stanowiska. Ale oświadczam stanowczo, że jestem dyrektorem, a nie dyrektorką! Ze zgrozą obserwuję zalew „ukobiecającego” nazewnictwa.

Czy ktoś naprawdę wierzy, że aby kobietom w XXI wieku ofiarować odpowiedni status i zapewnić równouprawnienie, trzeba stworzyć karykatury nazw wykonywanych przez nie zawodów i zajmowanych stanowisk? Zawsze istniała możliwość rozróżnienia płci przez dodanie zwrotu „pan” czy „pani”, czemu towarzyszyła inna odmiana rzeczownika, choć gramatycznie miał on formę męską. Była zatem godnie potraktowana „pani minister”, zachowująca nieodmienną formę rzeczownika, w przeciwieństwie do „pana ministra”. Nawet po pominięciu grzecznościowego zwrotu było więc jasne, jakiej płci jest osoba, o której mówimy. „Decyzja podjęta przez minister X” to decyzja kobiety, w przeciwieństwie do tej „podjętej przez ministra X”. Zatem to nie dylematy i trudności komunikacyjne były powodem rewolucji, ale dziwnie pojęta walka o godność płci.

Najczęściej przywoływanym argumentem jest ten o deprecjonowaniu kobiet w męskim świecie, któremu to rzekomo niezwykle pomaga brak analogicznych nazw zawodu czy urzędu wykonywanego przez kobietę. To „męska” nazwa zamyka drogę tej kobiecie do zajęcia danego stanowiska? Czy raczej zupełnie inne czynniki, na zwalczaniu których należałoby się skupić? Jeśli uważa ona, że to brak szacunku nazywać ją nieodpowiednią formą gramatyczną, czy zwyczajnie nie obawia się śmieszności określona mianem „ministra”? Moja mama całe życie pytana o zawód mówiła, że jest nauczycielem, choć tu akurat od bardzo dawna funkcjonowała forma żeńska. Kiedy poprosiłam ją pewnego razu o wyjaśnienie wytłumaczyła mi, że czuje się traktowana niepoważnie, gdy ktoś mówi o niej nauczycielka. Dlaczego? Bo w naszym języku formant -ka, wykorzystywany do tworzenia żeńskich form, jest jednocześnie formantem tworzącym zdrobnienia! Zatem dyrektorka czy psycholożka w naszej podświadomości brzmi jednak mniej godnie niż pani dyrektor, psycholog. Współcześni rewolucjoniści rynku nazewniczego też to zapewne odczuli, gdyż zamiast profesorki czy ministerki pojawiły się profesory i ministery. W moim odczuciu jest to jednak wybór między Scyllą a Charybdą...

Nikt w powszechnym zaciętrzewieniu nie zastanawia się, czy brak żeńskich form zawsze oznacza gorsze lub choćby odmienne traktowanie kobiety. Moim zdaniem to

właśnie te rzeczowniki, które występowały w podwójnych formach gramatycznych, żeńskiej i męskiej, sankcjonowały pewien podział i podkreślały różnice. Dlaczego na przykład był „gospodarz” i „gospodyni”? Bo jak wiemy pełnili zupełnie inne funkcje w staropolskim domu, oparte na tradycyjnych rolach. A czemu wystarczała forma męska „gość”? Bo zapewne bez względu na płeć traktowany był tak samo! Jeśli kobiety zamierzają być identycznie postrzegane na tych samych stanowiskach, to może jednak powinny się też one identycznie nazywać?

Jak się ma w tym wszystkim tradycja językowa? Oczywiście, język żyje i ma prawo do zmian, ale jeśli niosą one ze sobą coś konstruktywnego. Podstawowa niepisana reguła słowotwórcza mówiła zawsze, że tworzyć należy te nazwy, których nie ma, by wzbogacić język. A co tworzymy dziś? Nowe twory, czyli nowotwory językowe – wieloznaczność terminu zamierzona.

Tekst 2.

Maria Wolińska-Strzygieł

Językowy obraz równouprawnienia

Zmianom rzeczywistości muszą towarzyszyć zmiany języka, który ją opisuje. Tę zasadę przyjęła Rada Języka Polskiego, wypowiadając się na temat zasadności wprowadzania żeńskich odpowiedników nazw zawodów, urzędów i stanowisk, do tej pory występujących wyłącznie w formach męskich. Na posiedzeniu plenarnym w dniu 19.03.2012 roku językoznawcy postanowili odnieść się do faktu, że „w ostatnich tygodniach w mediach ukazały się liczne wypowiedzi dotyczące form nazw zawodów uprawianych przez kobiety i funkcji przez nie sprawowanych. Dotyczy to także takich wysokich funkcji, jak *minister/ministra, marszałek/marszałkini* czy *premier/premiera*”.

Zdaniem językowych autorytetów wprowadzane zmiany są w pełni uzasadnione zarówno kulturową potrzebą, jak i oczekiwaniami części użytkowników: „formy żeńskie nazw zawodów i tytułów są systemowo dopuszczalne. Jeżeli przy większości nazw zawodów i tytułów nie są one dotąd powszechnie używane, to dlatego, że budzą negatywne reakcje większości osób mówiących po polsku. To, oczywiście, można zmienić, jeśli przekona się społeczeństwo, że formy żeńskie wspomnianych nazw są potrzebne, a ich używanie będzie świadczyć o równouprawnieniu kobiet w zakresie wykonywania zawodów i piastowania funkcji”.

Rada ma też świadomość trudności, na które napotykają twórcy nowych form. Zauważa zarówno różnorodność stosowanych dla żeńskich odpowiedników formantów, jak i nieufność społeczną: „Językowi nie da się jednak niczego narzucić, przyjęcie żadnej regulacji prawnej w tym zakresie nie spowoduje, że Polki i Polacy zaczną masowo używać form *inżyniera* bądź *inżynierka, docentka* bądź *docenta, ministra* bądź *ministerka, maszynistka pociągu, sekretarza stanu* czy jakichkolwiek innych tego rodzaju”.

1.

Zadanie 1. (0-2)

0-1-2

Czy stanowisko Rady Języka Polskiego ukazane w drugim akapicie Tekstu 2 jest zgodne z tym wyrażonym przez autorkę Tekstu 1 w trzecim akapicie jej artykułu? Odpowiedź uzasadnij, odwołując się do obu tekstów.

Odpowiedź:

Uzasadnienie:

.....

.....

.....

.....

.....

2.

Zadanie 2. (0-2)

0-1-2

Rozstrzygnij, jakim stylem napisany jest Tekst 1. Odpowiedź uzasadnij, podając konkretne przykłady z artykułu.

Styl:

Uzasadnienie:

Cecha stylu	Przykład z tekstu (cytat)

Zadanie 3. (0-1)

Uzupełnij podane zdania, wybierz poprawne warianty z podanych odpowiedzi.

Użyty w Tekście 1 związek frazeologiczny „między Scyllą a Charybdą” oznacza

1. sytuację bez wyjścia, równie tragiczne rozwiązania
2. podobne warianty
3. dwie skrajności

Pochodzi z

- A. Biblii
- B. mitologii
- C. *Pana Tadeusza*

3.

0-1

Zadanie 4. (0-1)

Rozstrzygnij, czy w obu tekstach cudzysłowy użyte zostały w tej samej funkcji. Odpowiedź uzasadnij, odwołując się do obu artykułów.

Rozstrzygnięcie:

Uzasadnienie:

.....

.....

4.

0-1

Zadanie 5. (0-4)

Na podstawie obu tekstów napisz syntetyzującą notatkę na temat: tworzenie nazw żeńskich we współczesnej polszczyźnie. Twoja wypowiedź powinna liczyć 60-90 wyrazów.

Uwaga: w ocenie wypowiedzi będzie brana pod uwagę poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna.

Miejsce dla
egzaminatora

.....

.....

.....

.....

.....

5.

0-1-2
3-4

Miejsce dla egzaminatora

Część 2. Test historycznoliteracki

Zadanie 6. (0-1)

Zapoznaj się z podanymi fragmentami tekstów.

Tekst 1.

JAHWE, Panie nasz,
jakoż dziwne jest imię twoje po wszytkiej¹ ziemi! (...)

Abowiem² oglądam niebiosa twoje, dzieła palców twoich,
księżyc i gwiazdy, któreś ty fundował³.
Cóż jest człowiek, iż nań pamiętasz⁴
abo syn człowieczy, iż go nawiedzasz⁵?

Uczyniłeś go mała co mniejszym od Anjołów⁶,
chwałą i czią ukoronowałeś go
i postawiłeś go nad dziełami rąk twoich.
Podałeś wszystko pod nogi jego, owce i woły wszystkie,
nadto i zwierzęta polne.
Ptastwo niebieskie i ryby morskie,
które się przechodzą po szcieżkach⁷ morskich.

¹ *wszytkiej* – staropol. wszystkiej, całej.

² *abowiem* – staropol. albowiem, ponieważ.

³ *fundował* – tu: tworzył.

⁴ *iż nań pamiętasz* – że o nim pamiętasz.

⁵ *nawiedzasz* – zajmujesz się, opiekujesz.

⁶ *Anjołów* – staropol. aniołów.

⁷ *szcieżkach* – staropol. ścieżkach, szlakach.

Tekst 2.

Jan Kochanowski

Pieśń Czego chcesz od nas, Panie... (fragmenty)

Czego chcesz od nas, Panie, za Twe hojne dary?
Czego za dobrodziejstwa, którym nie masz miary? (...)

Tyś Pan wszystkiego świata, Tyś niebo zbudował
I złotemi gwiazdami ślicznieś uhaftował.

Tyś fundament założył nieobeszłej ziemi
I przykryłeś jej nagość zioty rozlicznemi.

Za Twoim rozkazaniem w brzegach morze stoi,
A zamierzonych granic przeskoczyć sie boi.

Rzeki wód nieprzebranych wielką hojność mają,
Biały dzień a noc ciemna swoje czasy znają. (...)

Z Twoich rąk wszelkie zwierzę patrzy swej żywności,
A Ty każdego żywisz z Twej szczodroblewości. (...)

J. Kochanowski, *Pieśń XXV* [w:] J. Kochanowski, *Fraszki, Pieśni, Treny*,
Wydawnictwo GREG, Kraków 2024.

Rozstrzygnij, czy relacja między Bogiem a człowiekiem ukazana w obu tekstach jest taka sama. Uzasadnij odpowiedź, odwołując się do obu fragmentów.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6.

0-1

Zadanie 7. (0-1)

Zapoznaj się z podaną definicją oraz tekstem.

Definicja:

Deesis – to greckie określenie oznaczające prośbę, błaganie; w średniowieczu motyw *deesis* ukazywał świętych pośredników – przede wszystkim Matkę Bożą i św. Jana Chrzciciela – między Chrystusem a wiernymi zanoszącymi do Niego modlitwę.

Tekst:***Bogurodzica***

Bogurodzica, dziewica, Bogiem sławiona¹ Maryja!
Twego syna, Gospodzina², matko zwolena³, Maryja,
Zyszczy nam, spuści nam⁴.
Kiryjelejzon⁵.

Twego dzieła krzciciela⁶, Bożyce⁷,
Usłysz głosy, napełń myśli człowiecze.
Słysz modlitwę, jąż nosimy⁸,
A dać raczy, jegoż prosimy,
A na świecie zbożny⁹ pobyt,
Po żywocie rajski przebyt¹⁰.
Kiryjelejzon.

- 1 *sławiona* – umiłowana.
- 2 *Gospodzin* – tu: Bóg, Pan.
- 3 *zwolena* – wybrana.
- 4 *zyszczy nam, spuści nam* – uzyskaj dla nas, ześlij nam.
- 5 *Kiryjelejzon* – gr. Panie, zmiłuj się nad nami.
- 6 *Twego dzieła krzciciela* – dla Twojego chrzciciela (św. Jana).
- 7 *Bożyce* – Synu Boży.
- 8 *jąż nosimy* – którą zanosimy.
- 9 *zbożny* – pobożny.
- 10 *rajski przebyt* – przebywanie (w raj).

Bogurodzica [w:] *Poezja staropolska z opracowaniem, czyli co poeta miał na myśli?*,
Wydawnictwo GREG, Kraków 2017.

7.

0-1

Wykaż występowanie wskazanego w definicji motywu w *Bogurodzicy*. W swej odpowiedzi wykorzystaj treść wiersza.

Zadanie 8. (0-1)

Przeczytaj podane fragmenty wierszy.

Tekst 1.

Daniel Naborowski

Krótkość żywota (fragmenty)

Godzina za godziną niepojęcie¹ chodzi:

Był przodek, byłeś ty sam, potomek się rodzi.

Krótką rozprawa: jutro – coś dziś jest, nie będziesz,

A żeś był, nieboszczyka imienia nabędziesz;

Dźwięk, cień, dym, wiatr, błysk, głos, punkt, żywot ludzki słynie.

Słońce więcej nie wschodzi to, które raz minie,

Kołem niehamowanym lotny czas uchodzi²,

Z którego spadł niejeden, co na starość godzi.

¹ *niepojęcie* – nie do pojęcia, trudno to zrozumieć.

² *uchodzi* – ucieka.

D. Nieborowski, *Krótkość żywota* [w:] *Poezja staropolska z opracowaniem, czyli co poeta miał na myśli?*, Wydawnictwo GREG, Kraków 2017.

Tekst 2.

Mikołaj Sęp Szarzyński

Sonet II (fragment)

Z wstydem poczęty człowiek, urodzony

Z boleścią, krótko tu na świecie żywie¹,

I to odmiennie, nędznie, bojaźliwie;

Ginie od słońca jak cień opuszczony.

¹ *żywie* – żyje.

M. Sęp Szarzyński *Sonet II* [w:] *Poezja staropolska z opracowaniem, czyli co poeta miał na myśli?*, Wydawnictwo GREG, Kraków 2017.

Rozstrzygnij, czy podane teksty ukazują podobną wizję ludzkiego życia. Uzasadnij odpowiedź, odwołując się do obu fragmentów.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

8.

0-1

Zadanie 9. (0–1)

Zapoznaj się z podanymi tekstami kultury:

Tekst 1.

Ignacy Krasicki

Świat zepsuty (fragment)

Zysk małżeństwa kojarzy, żartem jest przysięga,
Lubieżność wspaja węzły, niestatek rozprzęga,
Młódzież próżna nauki, a rozpusty chciwa,
Skora do rozwiązłości, do cnoty leniwa.

I. Krasicki, *Świat zepsuty* [w:] *Poezja staropolska z opracowaniem, czyli co poeta miał na myśli?*,
Wydawnictwo GREG, Kraków 2017.

Tekst 2.

Ignacy Krasicki

Żona modna (fragment)

I ja byłbym nią wzgardził; ale punkt honoru,
A czego mi najbardziej żal, ponęta zbioru,
Owe wioski, co z mymi graniczą, dziedziczne,
Te mnie zwiodły, wprawiły w te okowy śliczne. [...]
Przyszło do intercyzy. Punkt pierwszy: że w mieście
Jejmość przy doskonałej francuskiej niewieście,
Co lepiej (bo Francuzka) potrafi ratować,
Będzie mieszkać, ilekroć trafi się chorować.
Punkt drugi: chociaż zdrowa czas na wsi przesiedzi,
Co zima jednak miasto stołeczne odwiedzi.
Punkt trzeci: będzie miała swój ekwipaż własny.
Punkt czwarty: dom się najmie wygodny, nieciasny,
To jest apartamenta paradne dla gości,
Jeden z tyłu dla męża, z przodu dla jejmości.
Punkt piąty: a broń Boże! – Zląkłem się. A czego?
»Trafia się – rzekli krewni – że z zdania wspólnego
Albo się węzeł przerwie, albo się rozłączy!«
»Jaki węzeł?« »Małżeński«. Rzekłem: »Ten śmierć kończy«.
Rozśmieli się z wieśniackiej przytomni prostoty.

I. Krasicki, *Żona modna* [w:] *Poezja staropolska z opracowaniem, czyli co poeta miał na myśli?*,
Wydawnictwo GREG, Kraków 2017.

Odwołując się do obu tekstów uzasadnij, że Ignacy Krasicki tak samo widzi w nich przyczyny nieudanych małżeństw.

9.

0-1

Przyczyna 1.

Przyczyna 2.

Zadanie 10. (0-1)

Przeczytaj podany fragment z *Dziadów* cz. III Adama Mickiewicza:

WYSOCKI

(...) Nasz naród jak lawa,
Z wierzchu zimna i twarda, sucha i plugawa,
Lecz wewnętrznego ognia sto lat nie wyziębi;
Plwajmy na tę skorupę i zstąpmy do głębi.

A. Mickiewicz, *Dziady*, cz. III, Kolorowa Klasyka,
Wydawnictwo GREG, Kraków 2022.

Wyjaśnij, jaki obraz społeczeństwa polskiego ukazuje użyta przez Wysockiego metafora. Następnie podaj przykład bohaterów, którzy w dramacie Mickiewicza prezentują postawę określoną jako „skorupa” i „wewnętrzny ogień”.

10.

Wyjaśnienie:

0-1

Metafora postawy	Bohater
„skorupa”	
„wewnętrzny ogień”	

Zadanie 11. (0-1)

Przeczytaj podane fragmenty wierszy.

Tekst 1.

Cyprian Kamil Norwid

Klaskaniem mając obrzękłe prawice... (fragmenty)

(...) Dlatego od was... o! laury, nie wziąłem
 Listka jednego, ni ząbeczka w liściu,
 Prócz może cieniu chłodnego nad czołem
 (Co nie należy wam, lecz – słońca przyściu...)
 Nie wziąłem od was nic, o! wielkoludy,
 Prócz dróg zarosłych w piołun, mech i szalej,
 Prócz ziemi, klątwą spalonej, i nudy...
 Samotny wszedłem i sam błędzę dalej. (...)

C.K. Norwid, *Klaskaniem mając obrzękłe prawice...*[w:] *Poezja romantyczna z opracowaniem, czyli co poeta miał na myśli?*, Wydawnictwo GREG.

Zadanie 13. (0-2)

Zapoznaj się z podanymi tekstami kultury.

Tekst 1.

Claude Monet

Impresja, wschód słońca, 1872

Tekst 2.

Kazimierz Przerwa-Tetmajer

Widok ze Świnicy do Doliny Wierchcichej (fragmenty)

Taki tam spokój... Na gór zbocza
światła się zlewa mgła przezrocza,
Na senną zieleń gór.

Szumiący z dala wśród kamieni,
W słońcu się potok skrzy i mieni
W srebrno-tęczowy sznur.

K. Przerwa-Tetmajer, *Widok ze Świnicy do Doliny Wierchcichej*,
źródło: <https://wolnelektury.pl/>

Uzupełnij podane zdania:

Oba teksty należą do nurtu artystycznego zwanego

1. impresjonizm
2. ekspresjonizm
3. symbolizm

Uwidacznia się on w

- A. pastelowych barwach
- B. silnych kontrastach
- C. operowaniu światłem, które modyfikuje kolory
- D. wyrazistych konturach
- E. synestezji

13.

0-1-2

Zadanie 14. (0-1)

Przeczytaj podane wypowiedzi Pana Młodego z *Wesela* Stanisława Wyspiańskiego.

Fragment 1.**PAN MŁODY**

Tak to czuję, tak to słyszę:

i ten spokój, i tę ciszę,

sady, strzechy, łąki, gaje,

orki, żniwa, słoty, maje.

Żyłem dotąd w takiej cieśni,

pośród murów szarej pleśni:

wszystko było szare, stare,

a tu naraz wszystko młode,

znalazłem żywą urodę,

więc wdecham to życie młode;

teraz patrzę się i patrzę

w ten lud krasy, kolorowy,

taki rześki, taki zdrowy –

choćby szorstki, choć surowy. (...)

od miesiąca chodzę boso,

od razu się czuję zdrowo,

chadzam boso, z gołą głową;

pod spód więcej nic nie wdziwam,

od razu się lepiej miewam.

Fragment 2.**HANECZKA**

A ja to w sobie zatłumie?

Niechże przecie się wyszumię

w czułości dla tych Krakusów.

PAN MŁODY

Wszystko dobrze, prócz całusów.

HANECZKA

Całus nie jest żadną stratą.

PAN MŁODY

Drużbowie za głupi na to.

HANECZKA

To tak mówisz na ostatku!

PAN MŁODY

Nie trza, kwiatku!

Nazwij postawę młodopolską, którą prezentuje Pan Młody i wskaż jej cechy w podanych fragmentach.

14.

0-1

Zadanie 15. (0-2)

Zapoznaj się z fragmentem *Przedwiośnia* Stefana Żeromskiego.

Matka nie chodziła na mityngi. (...) Twierdziła, że kto by chciał tworzyć ustrój komunistyczny, to powinien by podzielić na równe działki pustą ziemię, jakiś step czy jakieś góry, i tam wspólnymi siłami orać, siał, budować – żąć i zbierać. Zaczynać wszystko sprawiedliwie, z Boga i ze siebie. Cóż to za komunizm, gdy się wdrzeć do cudzych domów, pałaców, kościołów, które dla innych celów zostały przeznaczone i po równo dzielić się nie dadzą. Jest to – mówiła – pospolita grabież. Niewielka to sztuka z pałacu zrobić muzeum. Byłoby sztuką godną nowych ludzi – wytworzyć samymi przedmioty muzealne i umieścić je w gmachu zbudowanym komunistycznymi siłami w muzealnym celu.

S. Żeromski, *Przedwiośnie*, Wydawnictwo GREG, Kraków 2023.

Omów stosunek do rewolucji w Baku, wkrótce po jej wybuchu, matki głównego bohatera – pani Jadwigi oraz jej syna – Cezarego. W odpowiedzi wykorzystaj podany fragment oraz znajomość całego utworu.

15.

0-1-2

Stosunek do rewolucji Jadwigi:

Stosunek do rewolucji Cezarego:

Zadanie 16. (0-1)

Przeczytaj wiersz.

Julian Tuwim
Do krytyków

A w maju
Zwykłem jeździć, szanowni panowie,
Na przedniej platformie tramwaju!
Miasto na wskroś mnie przesywa!
Co się tam dzieje w mej głowie:
Pędy, zapędy, ognie, ogniwa,
Wesoło w czubie i w piętach,
A najweselej na skrętach!
Na skrętach – koliście
Zagarniam zachwytem ramienia,
A drzewa w porywie natchnienia
Szaleją wiosenną wonią,
Z radości pęka pąkowie,
Ulice na alarm dzwonią,
Maju, Maju! – –
Tak to jadę na przedniej platformie tramwaju,
Wielce szanowni panowie!

W podanym wierszu wskaż i nazwij dwie cechy poetyki Skamandra.

16.

0-1

Cytat	Określenie cechy

Zadanie 17. (0-1)

17.

0-1

Z podanych zdań wybierz te, które charakteryzują powstanie w getcie ukazane w reportażu Hanny Krall *Zdążyć przed Panem Bogiem*.

- A. nie dać się postawić na beczce
- B. wybór sposobu umierania
- C. walka o wolność to obowiązek Żyda
- D. jeden spalony chłopak robi większe wrażenie niż czterysta tysięcy, a czterysta tysięcy większe niż sześć milionów
- E. moralność należy zachować bez względu na okoliczności

Zadanie 18. (0-1)

18.

0-1

Oceń prawdziwość podanych stwierdzeń odnoszących się do literatury współczesnej. Zaznacz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

1.	Andrzej Stasiuk chętnie podejmuje temat przemijania i pamięci oraz powojennej historii łemkowszczyzny, co widoczne jest w opowiadaniu <i>Miejsce</i> .	P	F
2.	Opowiadanie Olgi Tokarczuk <i>Profesor Andrews w Warszawie</i> ukazuje losy obcokrajowca zagubionego w mieście objętym powstaniem.	P	F
3.	<i>Katedra</i> to opowieść o inteligencji pokonanym przez prostaka „Edka” w walce o miejsce parkingowe.	P	F
4.	Herodot, do którego twórczości nawiązuje Ryszard Kapuściński w <i>Podróżach z Herodotem</i> , był rzymskim politykiem.	P	F

WYPEŁNIA ZDAJĄCY

KOD

--	--	--

PESEL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--

Egzamin maturalny*Formuła 2023*

JĘZYK POLSKI

ARKUSZ

2

Poziom podstawowy Część 3.

DATA:

GODZINA ROZPOCZĘCIA:

CZAS TRWANIA: **240 minut**

(łącznie na napisanie części 1., 2. i 3.)

LICZBA PUNKTÓW DO UZYSKANIA ZA CZĘŚĆ 3.: **35****Przed rozpoczęciem pracy z arkuszem egzaminacyjnym**

1. Sprawdź, czy nauczyciel przekazał Ci **dwa właściwe arkusze egzaminacyjne**, tj. arkusze we **właściwej formule**, z **właściwego przedmiotu** na **właściwym poziomie**, oznaczone **1** i **2** – jeden z testami, drugi z wypracowaniem.
2. Jeżeli przekazano Ci **niewłaściwe** arkusze – natychmiast zgłoś to nauczycielowi. Nie rozrywaj banderol.
3. Jeżeli przekazano Ci **właściwe** arkusze – rozerwij banderole po otrzymaniu takiego polecenia od nauczyciela. Zapoznaj się z instrukcją na stronie 2.

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy ten arkusz egzaminacyjny z częścią 3. (wypracowaniem) zawiera stron. Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Na pierwszej stronie oraz na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
3. W wyznaczonym miejscu zapisz numer tematu wybranego do realizacji.
4. Wypracowanie zapisz w miejscu na to przeznaczonym.
5. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
6. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
7. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
8. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.

Zadanie 19. (0–35)

Wybierz **jeden** z poniższych tematów i napisz wypracowanie.

- W wypracowaniu **rozważ problem** podany w temacie. Przedstaw również **swoje zdanie** i je **uzasadnij**.
- W rozważaniach przedstaw **argumenty**, odwołując się do utworów literackich wskazanych w temacie oraz do wybranych **kontekstów** (np.: historycznoliterackiego, literackiego, biograficznego, kulturowego, religijnego, mitologicznego, biblijnego, historycznego, filozoficznego, egzystencjalnego, politycznego, społecznego).
- Jednym z utworów literackich musi być **lektura obowiązkowa**, wybrana spośród lektur wymienionych na stronach 3 i 4 tego arkusza egzaminacyjnego.
- Twoja praca powinna liczyć co najmniej **300 wyrazów**.

Temat 1.

Rodzina – źródło wsparcia, ale także presji i ograniczeń

W pracy odwołaj się do:

- wybranej lektury obowiązkowej (utworu epickiego lub dramatycznego)
- innego utworu literackiego (może to być również utwór poetycki)
- wybranych kontekstów.

Temat 2.

Od miłości do buntu – relacje człowieka z Bogiem

W pracy odwołaj się do:

- wybranej lektury obowiązkowej (tekst epicki lub dramatyczny)
- innego utworu literackiego – może to być również utwór poetycki
- wybranych kontekstów.

WYPRACOWANIE
na temat nr

Miejsce dla egzaminatora

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Miejsce dla egzaminatora

